Наративен извештај 2024 година

- Феминистички фестивал ПРВО ПА ЖЕНСКО:

16 мај
СВЕТ БЕЗ ЖЕНИ
Копродукција на Локомотива и Тиииит! Инк.

Централната тема на Светот без жени е жените и трудот. Претставата се надоврзува на истражување на структурните нееднаквости во српскиот театар, фокусирајќи се на родовите разлики, јазот во платите, нормализираното насилство и репродукцијата на патријархално-капиталистичките системи. Се поставува прашањето: Кој има право да работи, под кои услови и за каков надоместок? Таа, исто така ја доведува во прашање улогата на љубовта (кон уметноста) како суптилен, но моќен механизам на социјална репресија.

Иако театарот може да изгледа како да е отстранет од секојдневниот живот, тој служи како вреден објектив за анализа на пошироките општествени структури. Претставата ги предизвикува ограничувањата на либералниот феминизам и се обидува да визуелизира нови форми на политичко и афективно дејствување што ги нарушува постојните хиерархии. Што ако жените во театарот штрајкуваат? Дали тоа би било поради ниските плати или постојаниот сексизам што го поднесуваат? Овие прашања водат кон потрага по нов јазик: политички, поетски и театарски, кој повторно ја замислува работата, солидарноста и феминистичкиот отпор.

Претставата ја доби наградата од публиката на фестивалот БИТЕФ во 2022 година.

1 јуни
Детска работилница
ИЗРАЗУВАЊЕ СОЛИДАРНИ МИСЛИ И ЧУВСТВА ПРЕКУ УМЕТНОСТ
Координатор: Доротеј Нешовски

Оваа работилница обезбеди безбедна, креативна средина за децата да се изразат преку уметност, истражувајќи концепти како емпатија, пријателство и солидарност. Рамнотежата на учење и слободното изразување поттикнаа инклузивно учество. Следеше групна дискусија, каде што учесниците размислуваа за значењето зад нивните уметнички дела. На мини-изложба беа прикажани нивните креации.

Панел „РАДИКАЛНА СОЛИДАРНОСТ: Поврзување преку слоеви и артефакти“
Модератор: Вики Младенова
Учесници: Јован Близнаковски, Јелена Вишњиќ, Марија Вулетиќ, Матеј Тројачанец, Лилјана Јоноски, Ана Блажева

Овој панел истражи како солидарноста, во лицето на глобалните капиталистички и авторитарни притисоци, мора да се протега од личните искуства до колективно, политичко дејствување. Наместо да се потпира на фиксни идентитети, солидарноста

треба да произлезе од споделените афективни искуства, промовирајќи хоризонтална етика на грижа и соживот.

Како што минуваат променливите-облачни денови, од живот во живот на безброј од изобилиет на човечки судбини и на Планетата, се чини дека големите политички проекти, поврзани со зборот солидарност, побрзо ќе ја изгубат својата идеолошка стабилност отколку што ќе ги победат тврдоглавите чувари на современиот свет: капиталот и авторитарната моќ. Притисокот врз сите тие именувани или замолчени судбини не станува помал, поради потрошноста на сите земни организми, напротив. Всушност, токму во теснотијата на времето и просторот – како заеднички добра, во кои се развиваат сите мали животи и каде надежта и очајот се збиени заедно, станува повеќе од помалку јасно дека солидарноста како политичка навика нужно мора да стане флексибилна и да се протега од најинтимните области на себе до идентитетот кој не влијае на космолошкото разбирање и фиксирање на заедницата, туку кон обликување на еднаква вредност на сите. Секој, од сите општествени слоеви и сите нивни афективни капацитети ја сочинува неизбежната платформа на солидарноста, но не затоа што таа може да биде или е веќе сеприсутна, туку затоа што нејзините извори се доволно распространети, така што секогаш одново се отвора принципот на солидарен соживот и сочувство како можна политичка етика на единствено и заедничко постоење. Во светот во кој кожата на сите нас нè прави радикално еднакви и толку блиски еден до друг, демографијата нè прикажува како збир на вкрстени „сцени на значења“ чие хоризонтално уредување не само што нè насочува кон неочекувани спојки преку афективни и влијателни искуства, туку и ги пробива замислените неопходни слоеви на поделба и штетната организација на капиталот и моќта. Политичкото и интимното спојување не е можно без стратегија на радикална солидарност; но таквата изјава треба да звучи и помалку незгодно и застрашувачки. Спонтаното потопување на нашите искуства во заедничкиот свет користи и спонтани стратегии на поврзување наместо тактичко ривалство: за афективното вкрстување на изобилството на интимни приказни и за раслојување на политичката борба бидејќи не постои солидарност едноставно и тивко, туку радикално поврзана и гласно.

ХАЊА претставува: Банкет во црвено
Авторки: ХАЊА Дилајтс

Инспирирани од разговорот за локалните домати, ХАЊА создадоа кулинарско-уметнички настан кој го слави уникатниот вкус на локалните производи и неговата културна симболика. Вечерта повторно ги поврза гостите со чувство за место и заедница преку храна, раскажување приказни и уметнички перформанси.

#СподелиАвторска кампања со Стела Нетворк

Оваа иницијатива промовира феминистичка литература и женски автори со донирање книги во библиотеки, училишта и младински центри низ Македонија. Од 2021 година, над 2.500 книги се донирани, особено во заедниците кои не се загрозени, што ја прави феминистичката литература подостапна и негува солидарност преку раскажување приказни.

Промоција на „СО ГОДИНИ БУДНИ - Рефлексии за првите 10 години од фестивалот за феминистичка култура и акција ПРВО ПА ЖЕНСКО
Уредник: Марија Христова
Промотор: Калија Димитрова

Оваа публикација нуди лична ретроспектива на првата деценија на фестивалот, со размислувања од тимот, соработниците и поддржувачите. Таа не претставува формална историја, туку асоцијативен и афективен приказ на феминистичкиот културен отпор.

Музичка програма

DJ IRIS

Страсна љубителка на музика од Скопје, Ирис го започна своето патување со ГОА на Вокмен. Нејзиниот звук комбинира итало диско, француска индиетроника, псај минимал, темно техно и експериментално електро. Нејзините изведби се радосни ритуали на звучна размена и колективно искуство.

Хана Корнети

Хана Корнети е писателка, музичарка и самопрогласена надежна вештерка. Таа се врати во ПРВО ПА ЖЕНСКО по втор пат, изведувајќи песни од нејзиниот албум Голи Песни (Шарла, 2023), вклучувајќи нови и необјавени песни. Нејзините објавени дела вклучуваат Млечни заби (2021), Илина и шумските тролови (2023) и коавторскиот водич за литература Croprising: Good Weeds & Bad Gardeners (2023).

Трио Дина Јашари

Дина Јашари е македонска кантавторка, продуцент и изведувачка во подем, позната по нејзините емотивни текстови, сонливи аранжмани и волшебни емисии во живо. Со нејзиниот бенд Другари, таа имаше турнеја низ Балканот и Европа, добивајќи ја наградата Милан Младеновиќ за 2022 година за нејзината песна Дома. Таа продолжува да ја обликува локалната сцена со изворна, современа македонска музика.

Коала Војс

Коала Војс е динамичен словенечки инди рок/диско панк бенд познат по своите енергетски изведби. Од формирањето во 2010 година, тие објавија пет студиски албуми, вклучувајќи го и Auf Wiedersehen (2024), и свиреа на големи фестивали како Exit, Eurosonic и Liverpool Sound City. Во 2017 година, тие настапија пред Pixies. Годинава својот живописен звук го донесоа на сцената на фестивалот ПРВО ПА ЖЕНСКО.

Диџеј Иманјам

IMANYAM е диџекај и изведувачка чии сетови спојуваат фанк, брејк-бит, драменбејс и техно во живописни искуства со висока енергија. Таа е една од учесничките на нашето училиште за диџејки „Жени зад пултот“ во 2023 година. Со познавања и од музиката и од архитектурата, таа создава ритмички патувања кои го надминуваат жанрот, обединувајќи ја публиката преку пулс, движење и грув. Нејзините настапи на ПРВО ПА ЖЕНСКО го осветлија подиумот за танцување со храбар звук што му пркоси на жанрот.

24 октомври

ТУКА, НО НЕКАДЕ ДРУГАДЕ
Кустос: Јана Старделова
Уметници: Невена Алексовски, Елена Чемерска & Ивана Мирчевска, Ана Чворовиќ, Андреа Кнезовиќ, Илија Прокопиев, Ленка Ѓоројевиќ

Оваа изложба ги истражува личните и колективните наративи за мобилност, миграција и припадност. Цртеж од автоетнографија, меморија, поместување и грижа, уметниците создадоа повеќедимензионални дела кои го доведуваат во прашање идентитетот, домот и тензијата помеѓу движењето и вкоренетоста. Темите вклучуваа гранична политика, меѓугенерациска траума, деградација на животната средина и радикален коегзистенција.

Замислено како долгорочна иницијатива, Тука, но некаде другаде нè предизвикува да размислуваме за луѓе наместо на географии, да ги замениме омразата и стравот со солидарност. Наместо да има за цел да прикаже фиксна перспектива или да докаже нешто, таа го насочува својот поглед кон промената, како таа се постигнува и како тоа влијае на нас и на нашите заедници.

21 ноември
ПИЧПРИЧ: „РАСПОЛОВИ МЕ“ - Гала вечер на женско раскажување
Концепт: Румена Бужаровска & Ана Василева
Учествуваат: Наталија Теодосиева, Јасмина Василева, Јована Томиќ, Сања Арсовска, Жаклина Стевковска, Верица Недеска

Оваа раскажувачка вечер насловена „Располови ме“ беше инспирирана од монологот на Лејди Макбет во кој таа ги моли злите духови да ја располоват, т.е. да ги одземат квалитетите кои традиционално се поврзуваат со нејзиниот пол (нежност, милост, грижа) за да може слободно да го изврши злосторството што го посакува и да ја задоволи нејзината жед за општественото очекување на врховната моќ. Тоа се одразува и во родовата динамика во театарот и филмот, особено по регионалните скандали #МеТоо. Драмскиот театар служеше како симболично и потресно место за овој настан.

23 декември
Панел дискусија: ЖИВОТ БЕЗ КАПИТАЛИЗАМ: КАКО ДО ТАМУ?
Модераторка: Андријана Папиќ Манчева
Говорници: Вики Младенова, Здравко Савески, Ленче Деспотоска

Оваа дискусија се фокусираше на презамислување на животот надвор од капитализмот: преиспитување на производството, природата и заедницата.

Проекција на филмот: ЗЕМЈА ЗА НАС и Разговор со авторката Карла Црнчевиќ со Ѓорѓи Пулевски

Режија: Карла Црнчевиќ
Сценарио: Карла Црнчевиќ

Во „Земја за нас“, режисерката Карла Црнчевиќ портретира заедница предводена од жени на островот Брач, која ја отфрла приватната сопственост и хиерархија во корист на директна демократија и еколошки живот. Додека групата се стреми да изгради самоодржлива заедница, правниот предизвик за сопственоста на земјиштето ја загрозува нивната иднина. Црнчевиќ, драматург и режисер познат по истражувањето на политиката на сликата и звукот, исто така е ко-основач на фестивалот Unseen, посветен на ревитализација на кино просторите.

24 декември
Самостојна изложба на Христина Иваноска: ЏИНОВИ И СНЕГУЛКИ
Курирана во соработка со Центарот за истражување на национализмот и културата
Текст: Славчо Димитров

Оваа изложба, дел од проектот Архиви на невидливите 3.0, комбинираше вез, сликарство и текст за да ги критикува доминантните маскулинистички наративи во историјата. Иваноска ги враќа традиционалните женски креативни практики и материјали за да понуди радикално феминистичко ревизионирање на националната меморија и историската имагинација.

26 декември
Промоција на „Феминистичка теорија на насилство“ од Франсоаз Вержес
Превод: Дарко Лајтнер-Стојанов
Уредничка: Вики Младенова
Уредничка на изданието: Јана Коцевска

Модератор: Вики Младенова
Дискутанти: Александра Перишиќ - професорка на ФМК (Факултет за медиуми и култура) во Белград, Дарко Лајтнер-Стојанов, Јана Коцевска

Објавен како прв наслов во серијата феминистичка теорија на Vagina Dentata на Тиииит! Инк., оваа книга го редефинира насилството преку антирасистички, деколонијален феминистички објектив. Вержес тврди дека насилството мора да се сфати холистички, надвор од полот, со препознавање на системската неправда, деградацијата на животната средина и социјалната маргинализација како меѓусебно поврзани сили.

Насилството во книгата се разгледува во поширока смисла, не само што го вклучува физичкото насилство како што вообичаено се разбира (силување, масакри, геноцид и така натаму) и исто така извршено, на пример, во војни, туку и дискриминација,

тешкотии и ранливости, чиј товар (неправедно) го носат само одредени делови од населението (жени, маргинализирани, луѓе од другите раси, итн.), деградацијата на екосистемите и немилосрдното одземање на ресурсите. Книгата тврди дека не можеме да одговориме и да се осврнеме на насилството врз жените без да го земеме предвид насилството како целина - глобалната состојба на насилство што постои денес.

Франсоаз Верже, родена во Париз и израсната на Реунион (остров во Индискиот Океан и една од француските прекуморски територии), е политиколог, теоретичар, антирасист и застапник на антикапиталистичката и деколонијална феминистичка теоретска струја. Фокусот на нејзиниот истражувачки интерес, меѓу другото, е насочен кон колонијалното ропство, феномените на креолизација, постколонијалната критика и особено продлабочување кон деколонијалниот феминизам.

Програмата се реализираше како дел од Малиот новогодишен саем на книгата Темплум.